

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5A120104 – Матнишунослик ва адабий манбашиунослик магистратура
мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАИ ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат шарқшунослик институти
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 20¹⁸ йил «18» августр даги 4 - сонли йигилишида маъқулланган.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

	бет
Т/р	
1. 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислигининг умумий таснифи	4
1.1 Кўлланиш соҳаси	4
1.2 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2. 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1 Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	7
3. 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар.....	11
3.3. 5A120104–Матниунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми	13

1. 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A120104-Матишунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффакиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидағи расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

1- жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг мөъерий муддати
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашинослик** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмуасини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда асосий ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳукукига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул – олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

магистратура мутахассисларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳукукига эга бўлган бакалаврлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашинослик мутахассислиги бўйича магистрлар қасбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашинослик мутахассислиги бўйича магистрлар қасбий фаолиятларининг соҳалари:

5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги – Олий, малака ошириш, кайта тайёрлаш ва ўрта маҳсус, қасб-хунар

таълими муассасаларида умумкасбий мутахассисликка оид фанлар ҳамда шарқ ва гарб тилларини ўқитиш; илмий, филологик, лингвистик масалалар билан боғлиқ академик, илмий-тадқиқот ҳамда илмий-ишлаб чиқариш муассасалари ва ташкилотлари; қўллэзма ва архив фондлари; давлат бошқаруви органлари; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари; хорижий шарқ мамлакатлари билан боғлиқ давлат ташкилотлари; турли мулкчилик шаклидаги корхоналарда комплекс масалалар мажмуасини камраб олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5A120104 – Матнишунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистрлар билим доираси ва касбий фаолиятларининг обьектлари:

- Фанлар академияси ва тармоқ илмий-текшириш институтлари ҳамда олий ўкув юртларининг илмий-тадқиқот бўлимлари;
- умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- илмий, техникавий ва технологик масалалар билан боғлиқ академик, илмий тадқиқот ва муассаса ташкилотлари;
- қайта тайёрлаш ва малака ошириш таълим тизими муассасалари;
- давлат бошқаруви ва унинг турли ҳудудий бўлинмалари;
- давлат статистика қўмитаси бўлимлари;
- фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари;
- ташкилий-бошқарув обьектлари;
- меъёрий-хукукий хужжатлар.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият обьектларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- Илмий-тадқиқот фаолияти;
- Маданиятлараро мулокот фаолияти;
- Ташкилий-бошқарув фаолияти;
- Олий, малака ошириш, қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим тизимида педагогик фаолият;
- Турли хизматлар кўрсатилиши кабиларни ўз ичига олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

Мутахассислик бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 5A120104 – Матнишунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий мослашув имкониятлари:

5A120104 – Матнишунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги битирувчилари кадрларни қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш тизимида қўшимча касб таълимини олиши мумкин.

Шунингдек, магистрлар касбий мослашув имкониятларидан келиб чиқсан ҳолда кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятларини ташкил этиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

Магистратура битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ

ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуқтаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий гоянинг назарий асосларни англаган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуриш” бош гоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий гоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;
- табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий киёфаси ҳакида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;
- шахснинг инсон, жамият, атроф мухитга бўлган муносабатини тартибга соловчи хукукий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятида кўллай олиши;
- янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;
- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;
- ўз фаолиятида меъёрий хукукий хужжатлардан фойдалана билиши;
- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аник баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чикиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- илмий фаолияти натижаларини хис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;
- касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий конунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- хорижий тиллардан бирини илмий мулоқот ва касбий малака алмашиш воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;
- ахборотни тўплаш, саклаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усусларини эгаллаши;
- ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
- ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;
- бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- интернет тармогидан ахборотларни олиш, саклаш, қайта ишлашнинг асосий усуслари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўнкимларига эга бўлиши;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;

- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;
- патент олиш учун иш меъёрий хужжатлар тайёрлай олиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

Магистр:

- мутахассисликлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- мутахассисликлари доирасида танланган мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармок ЙИИларда докторант ва мустақил изланувчи сифатида илмий-тадқикот ишларини давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5A120104 – Матнишунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқикот фаолиятида:

- шарқ тиллари юзасидан, бирламчи манбаларга суюнган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқикотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб, ҳали ишланмаган мавзуларни аниклай олиш билимига эга бўлиши;
- илмий-тадқикотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши;
- ечилаётган илмий муаммолар ва топширикларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши;
- арабий, форсий ва туркий тиллардаги адабий меросни тадқиқ этишда мумтоз адабиётшуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамаларининг маъносини яхши билмоги;
- манбашунослик ва матнишунослик соҳасида Ўзбекистонда ва чет элларда олиб борилган асосий тадқикотлардан хабардор бўлиши;
- илмий тадқикот олиб бориш методларини мукаммал эгаллаган бўлмоғи;
- ёзув турларини фарқлай олиши ва палеография соҳасида олган билимларини илмий тадқикот ишларида қўллай олиши;
- ўрганилган адабиётлар тарихи соҳасидаги билимларини илмий тадқикот ишларида қўллай олиши;
- ўрта аср турли адабий мактаблари ёдгорликларининг услубий фарқларини аниклай олиши;
- қўлёзма манбалар устида ишлай олиш; илмий тадқикотчилик ишида олган билимларини қўллай олиши;
- қўлёзма китоблар яратиш технологияси, китобат санъати ҳакида тасаввурга эга бўлмоғи;
- матнишунослик ва манбашунослик соҳасидаги илмий тадқикотлар натижаларидан амалий мақсадларда фойдаланиш малакасига эга бўлиши лозим.

Маданиятлараро мулоқот фаолиятида:

- маданиятлараро мулоқотда модератор вазифасини бажариши;
- “тил-маданият-мулоқот” алоқаларини амалга ошириши;
- глобаллашув жараённада миллий-маданий меросни тарғиб кила олиши;
- миллатлараро маданий алоқалар ривожида фаолият олиб бориши;
- давлат ва жамоат ташкилотларида таржимон, катта таржимон, бўлим бошлиғи, референт ва уларга тенглаштирилган лавозимларда касбий фаолият юритиши;
- маданиятлараро мулоқотнинг турли жабҳаларида муайян таржима шаклларини, стратегияларини ва усувларини қўллаб таржима қилиши;
- лисоний, лингвомадданий, адекватликни ва коммуникатив мақсадни инобатга олган

холда мuloқот олиб бориши;

- хукумат тадбирлари, расмий йигинларда, учрашувларда ва сайёхлик соҳасида синхрон таржима ишларини амалга ошириш малакасига эга бўлмоғи лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- замонавий ахборот технологиялар тизимидан фойдаланиб ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш;

- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат қилиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш;

- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлигини талабларига мослигини мониторинг қилиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Олий таълим, малака ошириш, қайта тайёрлаш таълим муассасаларда, илмий-педагогик ҳамда умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим тизимидағи педагогик фаолиятда:

- умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизими ҳамда олий таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб бакалавриат ва магистратура ўкув режаларида ўзлаштирилган фанлар доирасида назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиш;

- ўкув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

- ўкув фанларини ўқитиши методикасини эгаллаши;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўкув машғулотларини ўтказиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик ҳужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш;

- ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;

- мустакил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориши;

- электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиши учун ўкув-методик мажмуналарни ишлаб чиқиш;

- узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, Давлат талаблари ва бошқа ўкув-меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Турли хизматлар қўрсатиши:

- мутахассислик бўйича иқтисодий-ижтимоий жараёнларга баҳо бериш ҳамда жараёнлар прогнозини ишлаб чиқиш;

- магистр ихтинослигига мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиш;

- пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш;

- ихтинослигка мос мавзу бўйича турли хизматларни қўрсатиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

3. 5A120104 – Матниунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бакалавриат таълим йўналишининг ўкув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик

таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабалар томонидан куйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

умумметодологик фанлар;
мутахассислик фанлари;
илмий фаолият.

Ўкув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни хам ўз ичига олиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоклари, бошқарув ва хўжалик юритиш субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий қўникмаларга эга бўлган кадрлар эктиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўкув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишида янгилашиб тутиши лозим.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсири, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизимиш-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий мухитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўкув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўғаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига қўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўкув жараёни машғулотларини ташкил этишда фаол ва интерфаол (компьютер стимуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиш ва х.к.) шаклларни ўтказиши, талабаларнинг қасбий қўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида қўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг қўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўкув дастурини шакллантиришда ОТМ талабаларининг ҳуқуқлари ва мажбурияtlари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабаларда билим, амалий малака ва қўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўкув режа ва фан дастури ўкув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машғулотларни қамраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўкув режасига мувофик равишида магистрлик диссертациясининг химояси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар Умумметодологик фанлар блоки:

илмий-тадқиқот методологияси, илмий тадқиқотлар асослари, тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хуносаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳодаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усуулларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиш, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўкув максадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

амалий хорижий тилни ўзлаштириши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассислари ўкув режаларидаги умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Мутахассислик фанлари блоки:

адабий манбашунослик ва матншуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамалари;

соҳанинг назарий ва амалий йўналишлари, адабиёт тарихи ва назарияси манбаларини излаб топиш йўллари, тартиба солиш принциплари ва фойдаланиш усуллари; манбаларнинг илмий танқиди ва экспертизасини олиб бориш;

қўлёзмаларнинг палеографик белгиларини аниқлашнинг асосий усуллари ва уларни баҳолаш мезонлари;

асосий чет тилидаги мутахассисликка оид илмий манбалар, илмий журналлар, фундаментал тадқикотлар ва диссертацияларни ўкиш, таҳлил этиш ҳамда рефератлаш;

мутахассисликка оид матнларни ўкиш, таржима ва таҳлил килиш, мутахассисликка оид терминларни ўзиғиши, таснифлаш ва изохлаш усуллари;

энг қадимги ёзувлар, уларнинг турлари, хусусан Марказий Осиёда қўлланилган ёзувлар хақида маълумотга эга бўлиши;

ёзув тизимларининг пайдо бўлиши, қадимги ёзувларнинг имло принциплари;

китобат санъати, уларнинг дастлабки материаллари - пергамент, папирус ва бошқалар;

араб ёзувининг пайдо бўлиши, бу ёзувга асосланган хат турлари, классик олтилика кирувчи ёзувларни ўқий олиш;

мураккаб хат турларини фарқлаш, уларни ўқиб, илмий хуроса чиқариш;

шарқ китобат санъати тўғрисида фикр юритиш;

Ўзбекистон Республикаси ва чет эллардаги қўлёзмалар фондлари, уларда сакланадиган нодир манбалар;

ўрта асрларда яратилган ёзма манбаларнинг Ўзбекистон Республикаси ва чет эллардаги миқёси ва уларнинг манбашунослик ва матншунослик жиҳатдан ишланганлик даражаси;

адабий, илмий, тарихий манбаларнинг илмий ва амалий аҳамияти;

қўлёзма китоблар яратиш технологияси, китобат санъати;

арабий, форсий ва туркий тиллардаги адабий меросни тадқиқ этишда мумтоз адабиётшуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамалари;

арабий, форсий ва туркий мумтоз адабиёт намуналари юзасидан Ўзбекистон Республикаси ва чет элларда олиб борилган асосий тадқикотлар;

ёзув турларини фарқлай олиши ва палеография соҳасида олган билимларини илмий-тадқиқот ишларида қўллай олиш;

қўлёзма манбалар устида ишлаш;

қадимги ёзувларни ўқий олиш, уларда битилган матнларнинг илмий нашрларини тайёрлаш;

адабий манбашунослик ва матншуносликнинг археография, палеография, архивоведение, библиография, эпиграфика, криптография, нумизматика, герменевтика, филигранология каби ёндош соҳалари;

адабий асрлар ва уларнинг манбаларидан асосий матнни аниқлашнинг замонавий усуллари хақида билимларга, шунингдек,

картотека карточкаларини тузиш; қўлёзма китобларни тавсифлаш ва каталоглаштириш; монографик тавсиф тўпламлари тузиш; қўлёзма манбалар устида ишлай олиш малака ва қўникмаларига эга бўлиши;

магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, укув ва қўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш қўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Танлов фанлари:

Танлов фанлари таркиби ва мазмуни соҳа бўйича республика ҳамда хорижсдаги етакчи мутахассис-олимларнинг муаллифлик курслари ва муаммоли маърузалари асосида, фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талаблари асосида шакллантирилади ҳамда белгиланган аудитория соатларининг машгулот турлари бўйича таҳсимоти ОТМ Кенгани томонидан белгиланади.

Курс ишига қўйиладиган талаблар

Курс иши мавзулари масъул кафедра карори билан мутахассислик фанлари доирасида белгиланиб мазкур фан бўйича олинган билимларни бойитишга хизмат қилиши керак.

3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар:

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини, магистрлик диссертациясини тайёрлашни, илмий семинар ва илмий амалиёт (стажировка)ни назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар

Илмий-тадқиқот иши ОТМнинг илмий-тадқиқот лабораторияларида, академик ва соҳа илмий-тадқиқот институтларида, корхона ва ташкилотларнинг тадқиқот бўлинмаларида ўтказилади.

Илмий-тадқиқот ишларни таълим муассасаларида, илмий марказларда, чет эл мамлакатларининг корхоналари ва ташкилотларида икки тарафлама ёки бошқа битимлар асосида ўтказишга рухсат этилади.

Илмий-тадқиқот ишининг ҳажми, ташкилий ва илмий-методик таъминланиши кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда кадрлар тайёрловчи кафедра томонидан ишланган дастурда белгиланади;

Илмий-тадқиқот иши:

- магистратура мутахассислиги бўйича объектлар ва жараёнларнинг намунавий моделлари ва уларни тадқиқ қилиш методикаларини ўрганиш;
- экспериментал тадқиқотларни бажаришда қўлланиладиган стенклар, замонавий аппаратуралар ва бошқа жиҳозларни ўрганиш ва баён қилиш;
- ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотларни ўтказиш;
- экспериментал тадқиқотлар натижаларига ишлов бериш, уларни таҳлил қилиш ва акс эттириш, хуносалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш, тавсияларни ишлаб чиқиш;
- мустакил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини шакллантириш;
- фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланиши назарда тутади.

Илмий-педагогик ишга бўлган талаблар

Илмий-педагогик иш ОТМ ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилади. Шунингдек, мутахассислигига мос ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасасида ҳам ўтказилиши мумкин. Илмий-педагогик иш икки тарафлама ва бошқа битимлар асосида хориж мамлакатлари олий таълим муассасаларида ҳам ўтказилиши мумкин.

Илмий-педагогик иш:

– замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўкув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган холда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириш;

– ўкув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш, укув ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим;

шунингдек:

– маҳсус фанлар бўйича машғулотларнинг хар хил турлари: маъruzалар, лаборатория ишлари, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка;

– маъруза матнлари ва машғулотларни ўтказиш режаларини тузиш;

– янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва қўллаш;

– талабалар билимини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш;

– талабалар мустақил ишини ташкилий ва ўкув-методик таъминлашни ўрганиш;

– услубий қўрсатмаларни тузиш;

– тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутади.

Магистрлик диссертациясига бўлган талаблар

Магистрлик диссертацияси мавзулари соҳанинг ривожланиш истиқболи ва фан, таълим, техника, технология, иқтисодиётдаги замонавий ютуклар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини хисобга олган холда олий таълим муассасасининг мутахассислар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Магистрлик диссертацияси мавзусини танлаш ва илмий раҳбарни тайинлаш биринчи ўкув йилининг биринчи икки ойи давомида амалга оширилади. Ишнинг бажарилиши мос мутахассислик бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият қўрсатувчи илмий даража ва илмий унвонга эга бўлган ўқитувчи илмий раҳбарлигида бажарилади. Илмий маслаҳатчилар сифатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармок илмий-тадқиқот институтлари, ишлаб чиқаришнинг юқори малакали мутахассислари таклиф қилиниши мумкин.

Магистрлик диссертациясининг мазмуни *тизимлаштирилган қўринишида илмий-тадқиқот* (ёки илмий-техникавий ечим) нинг дастлабки асосларини, унинг бажарилиб боришини ва олинган натижаларини қайд қилиши керак. Бунда илмий асослар (ёки илмий-техникавий ечимлар) хар тарафлама таҳлил қилиниши, мавжуд мукобил варианtlарда кўриб чиқилиши ва улардан бирининг танланишига асосланиши лозим.

Магистрлик диссертацияси натижалари бўйича олинган маълумотни матн ёки кўргазмали материал қўринишида мустаҳкамланади, унда муаллиф томонидан мавзунинг назарий ёки амалий аҳамияти исботланади. Матн ва кўргазмали материал ҳажми ва мазмунитига тавсифи магистрлик диссертацияси мавзусининг йўналиши (илмий ёки илмий-техникавий) ва мутахассислар буюртмачилари талабларига боғлик холда мутахассислар тайёрловчи кафедра томонидан белгиланади.

Белгилangan муддатда бажарилган магистрлик диссертацияси Давлат атtestацияси комиссиясига: илмий раҳбар хулюсаси, соҳа бўйича илмий ходим ёки мутахассиснинг ташки тақризи ва мос мутахассисликнинг магистр таълим дастури бўйича шахсий режа бажарилганлиги ҳақидаги маълумотнома билан бирга тақдим этилиши лозим.

Магистрлик диссертацияси Давлат атtestация комиссияси ва жамоа олдида очик химоя килинади.

Илмий семинарга бўлган талаблар

Илмий семинар магистратура талабаларида тадқиқот ишларини олиб бориш ва магистрлик диссертацияларини тайёрлаш кўникмаларини шакллантиришга, магистрантнинг назарий-методологик тайёргарлигини чуқурлаштириш ва йўналтиришга, илмий-тадқиқот фаолияти технологияларини амалий эгаллашларини таъминлашга йўналтирилган. Илмий семинарнинг асосий мақсади магистратура талабаларида илмий коммуникация кўникмасини шакллантириш, илмий-тадқиқот иши натижаларини унинг

турли боскичларида мухомомасини ташкил этишдан иборат. Илмий семинар ОТМ да ёки ЎзФА ва тармок илмий-тадқиқот институтларида 1, 2, 3 семестрлар мобайнида ўтказилади.

Илмий семинар:

- магистрлик диссертацияси мавзуи бўйича манбаларни (дарсликлар, ўқув кўлланмалар, илмий монографиялар, маколалар, маъruzалар, услубий адабиётлар ва х.к.) ўрганиш;
- маълумотларни таҳлил килиш ва умумлаштириш;
- амалга оширилган тадқиқотлар натижалари бўйича маъруза тайёрлаш ва илмий семинарда маъруза килишни назарда тутади.

Илмий амалиёт (Стажировка).

Илмий амалиёт илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини бажариш жараёнида амалга оширилади. Илмий амалиёт (Стажировка) магистратура мутахассислиги бўйича максадли касбий таълим ўқув режа ва дастурларини ўзлаштириш, магистратура талабаларида илмий-тадқиқот компетенцияларини шакллантириш, таълимни фан ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини ривожлантириш йўли орқали магистрлар энг янги илмий-техник ривожланишдаги ютуклар ҳамда иқтисод, фан, техника, маданият ва соғлиқини сақлаш тармоқларидағи замонавий техника ва технологиялар базасида илмий тадқиқот ишлари, тақозо этганда индивидуал илмий изланиш ва тажриба-синовларни ўтказиш максадида ташкил этилади.

Илмий амалиёт (Стажировка):

- илмий тадқиқот олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириши;
- табиий ва ижтимоий-иктисодий географиянинг бошқа соҳа ва тармоқларидағи замонавий техника ва технологияларда кўлланилиши билан таништириши;
- амалий касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириши;
- касбга самарали мослашувни таъминлаши лозим.

Бунда илмий амалиёт (стажировка)га йўлланган магистратура талабаси ўқув жараёни жадвалини индивидуал график асосида ҳам бажариши кўзда тутилади. Ушбу холатда стажировкани ташкил этиш гартиб-қоидалари амалдаги норматив-хукукий хужжат (Низом) асосида олиб борилади.

3.3. 5A120104 – Матишунослик ва адабий манбанинослик магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташкири ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат килиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соаттагача килиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустакил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталик ўқув юкламалардан келиб чиқкан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўқув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошланғич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чуқур фундаментал ва амалий билимлар беришини кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий максади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмунини билан аниқланади. Талабаларнинг академик гурӯхлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вактининг 50 фойзидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камида 40 фойзи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустакил таълим тарзida ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўқув режаларига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 хафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 хафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 хафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 хафта
Таътиллар	18 хафта
Жами	100 хафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустакил таълими кўзда тутилади.

Ўқиш даврининг умумий ҳажми қуйидагича таксимланиши зарур:

назарий таълим-	30-45%;
аттестация -	4-7%;
таътиллар -	15-20%;
илмий фаолият -	55-70%.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқикот иши, илмий-педагогик иш ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш – 43,8%;

илмий семинар - 15,4%.

илмий амалиёт (стажировка) - 40,8%.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига караб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича таҳсимланади:

умумметодологик фанлар - 16,0%;

мутахассислик фанлари - 54,0 %;

танлов фанлари - 30,0%.

Илова

5A120104–Матнишунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича таълим дастурининг тузилиши

T/p	Ўкув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Умумметодологик файлар	260
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	65
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	65
1.03	Амалий хорижий тил	130
2.00	Мутахассислик файлари	870
2.01	Мутахассисликнинг назарий масалалари	124
2.02	Шарқ матнишунослиги	188
2.03	Адабий манбанинг филологик тадқики	186
2.04	Ёзув тарихи ва китобат санъати	124
2.05	Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси	124
2.06	Шарқ мумтоз поэтикаси	124
3.00	Таплов файлари	490
	Жами:	1620
4.00	Илмий фаолият	2430
4.01	Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик иш, магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1026
4.02	Илмий семинар	270
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	1134
	Жами:	4050
5.00	Аттестациялар	378
	ҲАММАСИ	4428

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гурӯҳ Т 55

OKC 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши,kasbий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, магистратурунинг ўкув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўкув цикли, адабий манбашунослик; тарихий манбашунослик; илмий манбашунослик; ёзма манбалар; манбалар таснифи; қўлёзмалар фонди; қўлёзма ва тошбосмалар; каталог тўпламлар; қўлёзмаларни тавсифлаш; тавсиф турлари; илмий мезонлар; кодикология; матншунослик; назарий ва амалий матншунослик; палеография; эпиграфика; нумизматика; қўлёзма китоб; китобат санъати; матн тарихи; матн турлари ва вариантлари; тошбосма нусхалар; нашр турлари; нашр маълумотномалари; археографик кириш; матншунослик тадқиқоти; илмий матн, илмий-танқидий матн; изоҳлар; кўрсаткич; библиография; дастхат нусха; манбаларнинг талқин ва таҳирлари; таянч нусха.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда
кадрлар истеъмолчилиари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат шарқшинослик институти

Ректор А.Манноев

2018 йил « 6 » август

М.Ү.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшинослик институти

Директор Б.Абдухалимов

2018 йил « 6 » август

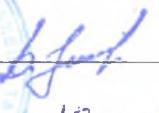
М.Ү.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги
Олий ва ўрта махсус, қасб-хунар
таълимиши
ривожлантириш маркази

Ўзбекистон Миллий
университети

Ректор А.Марахимов

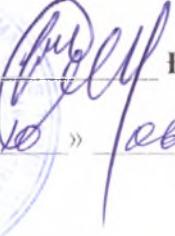
2018 йил « 10 » август

М.Ү.

М.Ү.

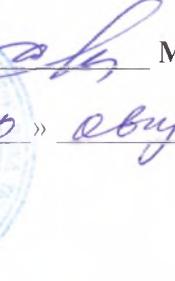
Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети

Ректор F. Рахимов

2018 йил « 10 » август

М.Ү.

Республика Таълим маркази

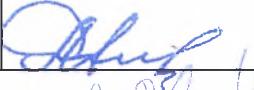
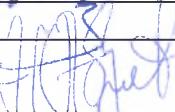
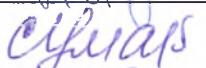
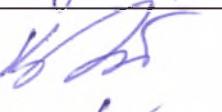
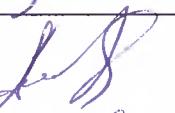
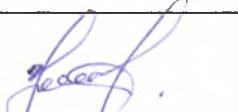
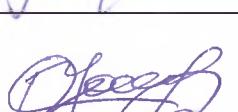
Директор М.Эсанов

2018 йил « 10 » август

М.Ү.

**5А120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича
малака талаблари ва ўкув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гурух таркиби**

Т/Р	Ишчи гурух раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	Маннонов Абдураҳим Муталович	Раис. ТДШИ ректори, ф.ф.д., профессор	
Аъзолари:			
2	Абдуллаев Нодир Абдулҳаевич	ТДШИ Ўкув ишлари бўйича проректор сиёс.ф.н.	
3	Умарова Саодат Маҳкамова	ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги	
4	Омонов Қудратулла Шарипович	ТДШИ Шарқ филологияси факультети декани, ф.ф.д., доцент	
5	Содиков Қосимжон Позилович	ТДШИ “Мумтоз филология” кафедраси профессори, ф.ф.д.	
6	Алимухамедов Рихситилла Абдурашидович	ТДШИ “Мумтоз филология” кафедраси мудири, ф.ф.д.	
7	Жўрабоев Отабек Рустамбек ўғли	ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи катта ilmий ходими, ф.ф.н.	
8	Одилов Ёркинжон Рахмоналиевич	ЎзР ФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти “Ўзбек тили тарихи ва диалектология” бўлими мудири, ф.ф.д.	

Ректор

М.У.

Ўкув ишлари бўйича
проректор

Декан

А.Маннов

Н.Абдуллаев

Қ.Омонов

ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг Матишунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислиги учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг битирувчилар касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи учун кадр тайёрланаётган магистратура мутахассислиги		ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талабалари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A120101	Матишунослик ва адабий манбашунослик	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил тахлил қилиш қобилиятига эга бўлиши; - янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши; - фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аник баён қилиш қобилиятига эга бўлиши; - мумтоз тил ва адабиёти тадқиқотчиси сифатида шарқ мамлакатлари мумтоз адабиёти бўйича чукур назарий ва амалий билимлардан фойдаланиши; - мумтоз тил ва адабиёти бўйича янги ғояларни яратиш ва илмий-тадқиқот ишларини мустақил олиб бориш ҳамда илмий жамоада ишлаш кўнкмаларига эга бўлиши; - илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши; - касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши; - илмий мулоқот ва касбий малака алмасиши воситаси сифатида хорижий тиллардан бирини эгаллаган бўлиши; - ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши; - бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг можияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;

		<ul style="list-style-type: none"> - интернет тармогидан ахборотларни олиш, саклаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишиш кўникмаларига эга бўлиши; - илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойихаларда иштирок этиши учун лойиха тайёрлаш; - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; —арабий, форсий ва туркий тиллардаги адабий меросни тадқиқ этишда мумтоз адабиётшуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамаларининг маъносини яхши билмоги; —манбашунослик ва матншунослик соҳасида Ўзбекистонда ва чет элларда олиб борилган асосий тадқиқотлардан хабардор бўлиши; —ёзув турларини фарқлай олиши ва палеография соҳасида олган билимларини илмий тадқиқот ишларида қўллай олиши; —қўллўзма манбалар устида ишлай олиш; илмий тадқиқотчилик ишида олган билимларини қўллай олиши; —қўллўзма китоблар яратиш технологияси, китобат санъати ҳақида тасаввурга эга бўлмоғи; —матншунослик ва манбашунослик соҳасидаги илмий тадқиқотлар натижаларидан амалий мақсадларда фойдаланиш малакасига эга бўлиши лозим. —глобаллашув жараёнида миллий-маданий меросни тарғиб қила олиши; —илмий-тадқиқот мавзулари билан боғлиқ лойихаларни бошқариш, лойиха мавзулари бўйича илмий тўпламлар, рисолалар, дарслар ва ўкув қўлланмалар тайёрлашни режалаштириш; —замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнларни такомиллаштириш қобилиятига эга бўлиши керак.
--	--	--

ЎЗР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг директори

Ж. Эшонқулов

ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислиги учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчилигининг битиувчилар касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	ТошДШИ академик лицейи учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши		ТошДШИ академик лицейининг бакалавриат таълим йўналиши битиувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талабалари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A120101	Матншунослик ва адабий манбашунослик	<p>Битиувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилияtlарга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши; - янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши; - фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аник баён қилиш қобилиятига эга бўлиши; - мумтоз тил ва адабиёти тадқиқотчиси сифатида шарқ мамлакатлари мумтоз адабиёти бўйича чуқур назарий ва амалий билимлардан фойдаланиши; - мумтоз тил ва адабиёти бўйича янги гояларни яратиш ва илмий-тадқиқот ишларини мустақил олиб бориш ҳамда илмий жамоада ишлаш қўнималарига эга бўлиши; - илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши; - касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий конунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамоиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши; - илмий мулоқот ва касбий малака алмашини воситаси сифатида хорижий тиллардан бирини эгаллаган бўлиши; - ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши; - бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши; - интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида

		<p>компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш; - илмий-тадқиқотларни ўtkазиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; <p>–арабий, форсий ва туркий тиллардаги адабий меросни тадқик этишда мумтоз адабиётшуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамаларининг маъносини яхши билмоғи;</p> <p>–манбашунослик ва матншунослик соҳасида Ўзбекистонда ва чет элларда олиб борилган асосий тадқиқотлардан хабардор бўлиши;</p> <p>– матншунослик ва манбашунослик соҳасидаги илмий тадқиқотлар натижаларидан амалий мақсадларда фойдаланиш малакасига эга бўлиши лозим.</p> <p>–глобаллашув жараёнида миллий-маданий меросни тарғиб қила олиши;</p> <p>– илмий-тадқиқот мавзулари билан боғлиқ лойиҳаларни бошқариш, лойиҳа мавзулари бўйича илмий тўпламлар, рисолалар, дарслер ва ўкув қўлланмалар тайёрлашни режалаштириш;</p> <p>– замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнларни такомиллаштириш қобилиятига эга бўлиши керак.</p>
--	--	---

Тошкент давлат шарқшунослик институти академик лицейи директори

Х. Султонов

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислиги учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган кадрлар иштевъмолчиларининг битириувчилар каебий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти учун кадр тайёрланаётган магистратура мутахассислиги		Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг магистратура мутахассислиги битириувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A120101	Матншунослик ва адабий манбашунослик	<p>Битириувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши; - янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши; - фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши; - мумтоз тил ва адабиёти тадқиқотчиси сифатида шарқ мамлакатлари мумтоз адабиёти бўйича чукур назарий ва амалий билимлардан фойдаланиши; - мумтоз тил ва адабиёти бўйича янги гояларни яратиш ва илмий-тадқиқот ишларини мустақил олиб бориш ҳамда илмий жамоада ишлаш кўникмаларига эга бўлиши; - илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши; - касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши; - илмий мулоқот ва касбий малака алмашиш воситаси сифатида хорижий тиллардан бирини эгаллаган бўлиши; - ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши; - бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши; - интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий

		<p>усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўниммаларига эга бўлиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойихаларда иштирок этиш учун лойиха тайёрлаш; - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; <p>–арабий, форсий ва туркий тиллардаги адабий меросни тадқиқ этишда мумтоз адабиётшуносликнинг асосий тушунчалари, таърифлари ва атамаларининг маъносини яхши билмоги;</p> <p>–манбашунослик ва матншунослик соҳасида Ўзбекистонда ва чет элларда олиб борилган асосий тадқиқотлардан хабардор бўлиши;</p> <p>–ёзув турларини фарқлай олиши ва палеография соҳасида олган билимларини илмий тадқиқот ишларида кўллай олиши;</p> <p>–кўлёзма манбалар устида ишлай олиш; илмий тадқиқотчилик ишида олган билимларини қўллай олиши;</p> <p>–кўлёзма китоблар яратиш технологияси, китобат санъати ҳақида тасаввурга эга бўлмоги;</p> <p>–матншунослик ва манбашунослик соҳасидаги илмий тадқиқотлар натижаларидан амалий мақсадларда фойдаланиш малакасига эга бўлиши лозим.</p> <p>–глобаллашув жараёнида миллий-маданий меросни тарғиб кила олиши;</p> <p>–илмий-тадқиқот мавзулари билан боғлиқ лойихаларни бошқариш, лойиха мавзулари бўйича илмий тўпламлар, рисолалар, дарслик ва ўкув қўлланмалар тайёрлашни режалаштириш;</p> <p>–замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнларни такомиллаштириш қобилиятига эга бўлиши керак.</p>
--	--	--

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси
Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти директори

Б. Абдухалимов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Хукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи асосида Тошкент давлат шарқшунослик институтида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларининг турдош ОТМлари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“10 08 2018” й

Қатнишдилар:

ТДШИ даи: А.М.Маннонов – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори, С.М.Умарова – ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги, Қ.Омонов – Шарқ филологияси факультети декани, Ч.Хусанов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва сиёсати факультети декани; И.Бекмуратов – Тарих ва фалсафа факультети декани; С.Хошимова – Хитойшунослик факультети декани; Р.Алимухамедов – Мумтоз филология кафедраси мудири, Р.Р.Алимова – МОХТМ кафедраси мудири, Т.С.Расулов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.А.Пўлатова – Шарқ фалсафаси ва маданияти кафедраси мудири, У.У.Муҳибова – Жанубий Осиё тиллари кафедраси мудири, Н.Э.Каримова – Хитой сиёсати, тарихи ва иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.Сайфуллаев – Жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатлар кафедраси мудири, Ш.Усмонова - Таржимашунослик кафедраси мудири.

Шунингдек, Ўзму, ЖИДУ, ТИУ, ЎзДЖТУдан таклиф этилган етакчи профессор-ўқитувчилар, кафедра мудирлари.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйргуида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган куйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари муҳокамаси:

Тайёрлам ўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Xalq Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);

- 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат;
 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);
 5A231101 – Ташқи иқтисодий фаолият (тармоклар ва фаолият турлари бўйича).

Сўзга чиқдилар: А.Манипов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПК-2909-сонли, 2017 йил 27 июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПК-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПК-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топширигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғига белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида тузилган ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ, хорижий ОТМлар тажрибасини ўрганиш натижасида 10 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалари хақида ахборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари хақида йигилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшигтилди: Н.Абдуллаев – Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва ЎзМУ, ЎзДЖТУ, ТИУ, ЖИДУ ижодий ишчи гурӯҳлари аъзоларини жалб этган ҳолда амалдаги Малака талаблари замонавий таълим технологиялари, энг янги ахборот ва ўкув-услубий талаблар асосида таҳлил этилди, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизими синчковлик билан ўрганиб чиқилди. Мазкур таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича турдош этиб белгиланган ОТМларнинг тегишли кафедралари билан боғланилиб, улардан таклифлар олинди ва Малака талаблари ҳамда ўкув режалар лойиҳаси тайёрланди. Ўкув режалардаги бир қатор фанлар янгиланди ва қолган фанларнинг мазмуни тубдан ўзgartирилди. Ўкув режаларини ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий ва семинар машгулотларига ажратилиган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари белгиланган мөъёларга мос шакллантирилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлигича акс эттиради ва меъёр талабларига жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, ҳалқ хўжалигида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий қўнилмаларни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Кун таргидидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг **ҚАРОР ҚИЛИНДИ:**

Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансин.

1. 2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гурӯҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрга маҳсус, қасб-хунар таълимими Ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси, ТДШИ ректори,
ф.ф.д., профессор

Котиба

А. Манипов

С. Умарова

Тошкент давлат шарқшунослик институти таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликлари бўйича малака талабларининг асосий
кадрлар истеъмолчилари билан

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08. 2018 й.

Биз қўйида имзо қўювчилар – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори А.Маннонов, Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Марахимов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ректори А.Абдуваҳитов, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ректори Ф.Раҳимов Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режалари билан танишиб, келишув ҳакида ушбу далолатномани туздик.

Малака талаблари хамда ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштироқини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўкишга кабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштироқини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи хамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-хуқукий ҳужжатлар, шунингдек, халқаро тажрибаларга асосланилган.

Мазкур малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар хам инобатга олинган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ректори

А. Маннонов

Ўзбекистон Миллий университети
ректори

А. Марахимов

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия
университети ректори

А. Абдуваҳитов

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети ректори

Ф. Раҳимов

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти томонидан тузилган
5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура
мутахассислигининг малака талаблари хақида**

Магистратура таълим мининг бош мақсади айни мутахассислик бўйича келгусида чукур билимли, дунё илми даражасида тадқиқот олиб боришга лаёкатли бўлган мутахассис етиширишдан иборат. Тошкент давлат Шарқшунослик институтида бу соҳада ибратли ишлар қилинмоқда. Бу нарса магистратура учун тайёрланган малака талабларида ҳам кўриниб турибди.

Тошкент давлат Шарқшунослик институтида Матншунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистратура фаолият кўрсатмоқда. Мазкур йўналишнинг бош мақсади шарқ қўлёзма манбалари, уларни ўқиб-ўрганувчи, биринчи галда, араб ёзувидаги ёзма меросни ўқиб ўрганувчи, қўлёзма манбалар устида илмий тадқиқот яратишга лаёкатли, қўлёзмалар асосида илмий ва илмий-танқидий матн туза оловччи олий малакали филолог мутахассисларни етиширишдан иборат. Малака талаблари ана шу мутахассислик бўйича тузилган бўлиб, ҳозирги фаннинг энг сўнгги ютуқларини, фани ўқитишида қўллаш мумкин бўлган таълим минг илфор технологияларини, йўналишнинг муҳим кирраларини ўзида жамлайди.

Энг муҳими, мутахассислик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. Ўкув тизимида жорий қилинаётган фанлар мутахассис учун, бўлғуси матншунос ва манбашунос учун ниҳоятда муҳим. “Мутахассисликнинг назарий масалалари”, “Шарқ матншунослиги”, “Адабий манбанинг филологик тадқики”, “Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси”, “Ёзув тарихи ва китобат санъати”, “Шарқ мумтоз поэтикаси” фанлари республика таълим тизимида биринчи бор ўкув жараёнига қўлланилмоқда, бу фанлар бошқа ўкув юртларида ўқитилмайди.

Малака талабларида берилиган мутахассислик фанлари бакалаврлик босқичида ўтилган фанларни мутлако тақрорламайди. Аксинча, ўша фанлар негизида муайян соҳанинг тараққиётига, назарий масалаларига бағишлиланган фанлар билан таъминланган. Ушбу фанлар магистрнинг келгусида ушбу мутахассислик бўйича илмий тадқиқот олиб боришига мўлжалланган. Талаба шу фанларни чукур ўзлаштиrsa, келгусида ундан яхши мутахассис олим чиқишига ишонаман.

Кафедрада тайёрланаётган ушбу магистр мутахассислар келгусида халқ таълими соҳасида ҳам ишлаши мумкин. Фанлар ана шу соҳага ҳам йўналтирилган.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти томонидан тузилган 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислигининг малака талаблари таълим стандарти асосида тузилган бўлиб, ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида қўллаш мумкин.

Ю. Турсунов, ЎзРФА

Адабиёт музейининг етакчи илмий ходими,
филология фанлари номзоди

Тасдиқлайман

Гургенбай НИЗОСИНИ
тар бўлими нозари
Д. Р. Мирзабоева
йил.

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан
тузилган 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик
магистратура мутахассислигининг малака талаблари ҳақида**

Тошкент давлат Шарқшунослик институтида Матншунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистратура фаолият кўрсатмоқда. Йўналишнинг бош мақсади шарқ қўлёзма манбалари, биринчи галда, араб ёзувидаги ёзма меросни ўкиб ўрганувчи, қўлёзма манбалар устида илмий тадқиқот яратишга лаёқатли бўлган олий малакали филолог мутахассисларни етиширишдан иборат. Малака талаблари ана шу мутахассислик бўйича тузилган бўлиб, ҳозирги фаннинг энг сўнгги ютуқларини, фанни ўқитишда қўллаш мумкин бўлган таълимнинг илфор технологияларини, йўналишнинг муҳим қирраларини ўзида жамлайди.

Энг муҳими, мутахассислик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. Ўқув тизимида жорий қилинаётган фанлар мутахассис учун ниҳоятда муҳим саналади. “Мутахассисликнинг назарий масалалари”, “Шарқ матншунослиги”, “Адабий манбанинг филологик тадқики”, “Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси”, “Ёзув тарихи ва китобат санъати”, “Шарқ мумтоз поэтикаси” фанлари республика таълим тизимида биринчи бор ўқув жараёнига қўлланилмоқда, бу фанлар бошқа ўқув юртларида ўқитилмайди.

Мутахассислик фанлари, уларни ўқитишда магистрлар олдига қўйиладиган талаблар ҳар томонлама пухта ва аниқ шаклда ёритиб берилган. Малака талаблари институт олимларининг узоқ йиллар давомида олиб борган илмий, илмий-педагогик тажрибалари меваси сифатида юзага келган.

Тузилган малака талабларининг ижобий томонларини манбашунослик йўналишида мутахассис етишириётган бошқа олий ўқув юртлари ҳам қўлласа бўлади.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан тузилган 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислигининг малака талаблари давлат таълим стандартига мос бўлиб, ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида қўллаш мумкин.

С. Файзиева, ЎзРФА Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти катта илмий ходими,
филология фанлари номзоди.

Г. Файзиева
izosini tasdiqlayman

fb:leeeez

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан
тузилган 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик
магистратура мутахассислигининг малака талаблари ҳақида**

Тошкент давлат шарқшунослик институтида Матншунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги бўйича магистратура фаолият кўрсатмокда. Йўналишнинг бош мақсади шарқ қўлёзма манбалари, биринчи галда, араб ёзувидаги ёзма меросни ўқиб ўрганувчи, қўлёзма манбалар устида илмий тадқиқот яратишга, қўлёзмаларнинг илмий, илмий-танқидий матнларини яратишга лаёқатли бўлган олий малакали филолог мутахассисларни етиширишдан иборат. Малака талаблари ана шу мутахассислик бўйича тузилган бўлиб, ҳозирги фаннинг, манбашуносликнинг энг сўнгги ютукларини, фанни ўқитиша кўллаш мумкин бўлган таълимнинг илфор технологияларини, йўналишнинг муҳим қирраларини ўзида жамлайди.

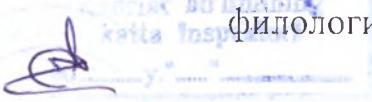
Энг муҳими, мутахассислик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. Ўқув тизимида жорий қилинаётган фанлар мутахассис учун, бўлғуси манбашунос ва матншунос учун ниҳоятда муҳим. “Мутахассисликнинг назарий масалалари”, “Шарқ матншунослиги”, “Адабий манбанинг филологик тадқиқи”, “Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси”, “Ёзув тарихи ва китобат санъати”, “Шарқ мумтоз поэтикаси” фанлари республика таълим тизимида, олий таълимда биринчи бор ўқув жараёнига кўлланилмокда, бу фанлар бошқа ўқув юртларида ўқитилмайди.

Мутахассислик фанлари, уларни ўқитиша магистрлар олдига қўйиладиган талаблар ҳар томонлама пухта ва аниқ шаклда ёритиб берилган. Малака талаблари институт олимларининг узоқ йиллар давомида олиб борган илмий, илмий-педагогик тажрибалари меваси сифатида юзага келган.

Тузилган малака талабларининг ижобий томонларини манбашунослик йўналишида мутахассис етишириётган бошқа олий ўқув юртлари ҳам кўлласа бўлади.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан тузилган 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассислигининг малака талаблари давлат таълим стандартига мос бўлиб, ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида кўллаш мумкин.

**3. Исломов, Ўзбекистон Халқаро Ислом Академияси
илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори,
филология фанлари доктори, профессор**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус қасб-хунар таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг “Ижтимоний ва гуманитар фанлар” Ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатиашдилар: Бирлашма раиси – А.М. Маннонов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: С.М. Умарова;
ўқув-услубий бирлашма аъзолари ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топширигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғига белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тақрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси А.М.Маннонов:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топширигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғига белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида институтда тузилган ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассислари Классификатори”га мувофиқ 10 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 11 та магистратура мутахассислари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳакида ахборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳакида ийғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва тақлифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдишлар: ТДШИ Ўқув ишлари бўйича проректор Н.Абдуллаев:

Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва турдош олий таълим муассасаларидан мутахассис профессор-ўқитувчиларни жалб қилган ҳолда, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисларни бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизимини изчил ўрганиш натижасида ҳамда белгиланган директив хужојатларга асосланиб, юкорида келтирилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларни бўйича малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаси қайта ишлаб чиқилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттиради ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни классификаторига мос равишда республикамида олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, халк хўжалигига замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнкималарни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Юкоридагиларни инобатга олиб, куйидаги тақомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Халқ Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқикот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
- 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқикот усуллари (мамлакатлар бўйича);
- 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат;
- 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);

5A231101 – Ташқи иқтисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Уларга ишлаб чиқариш ва ИТИларининг мутахассислари, кадрлар буюрмачилари ва истеъмолчилари, турдош ОТМлари билан келишув баённомаси олинган. Сизлардан тайёрланган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини мухокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

Бирлашма аъзоларидан: ф.ф.д., профессор Қ.Содиков, т.ф.д., профессор М.Исҳоков, PhD Д.Сайфулаев, и.ф.д., профессор Т.Расуловлар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланганлиги, уларда хорижий тажрибалар ҳамда гуманитар соҳадаги ислоҳатлар инобатга олинганлигини таъкидладилар. ушбу таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

А.Маннонов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикаизда гуманитар соҳада рўй берадиган иқтисодий ислоҳатлар ҳамда ҳалқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган, деб ўйлайман. Шунинг учун мухокамага қўйилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

Йигилиш аъзоларининг билдирган фикр ва мuloҳазаларини эътиборга олиб “Ижтимоий ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансан.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гурух вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсан.

“Ижтимоий ва гуманитар фанлар”

Ўкув-услубий бирлашмаси раиси, ф.ф.д., профессор

Бирлашма котиби:

А.МАННОНОВ

С.УМАРОВА

**5A120104 – Матициунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги малака
талабининг ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

**5A120104 – Матициунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислиги малака талабини
ишлаб чиқишида куйидаги меъёрий-хуқукий хужжатларга асосланилди:**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июнданги “Олий маълумотли мутахассислар
тайёрлаш сифатини оширишда иктиносидиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-
тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июнданги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон
Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўчишга кабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим
сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини
таъминлаш бўйича ќўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириги;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июнданги “олий таълим
муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш
тўғрисида”ги 504-сонли бўйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишида чет элдаги мос мутахассисликлар бўйича таълим олиб бориладиган
ОТМлар таълим тизими ўрганиб чиқилди, мутахассислик битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан
ќўйилган малака талаблари хисобга олинди.

Олдинги магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми билан киёслаганда 2018 йил ўкув
режасида “Умумгуманитар фанлар” блокидаги фанлар сони 6 тадан 2 та камайтирилди, Маҳсус фанларни ўқитиш
методикаси фани 3 блокдан 1 блокка ўтказилди; умумий юклама ҳажми 30%дан 18%га камайтирилди.
“Мутахассислик фанлари” блокидаги фанлар сони ва фоизи ўзгармаган ҳолда, фанларга ажратилган соатлар
ҳажми ўзгарди. “Танлов фанлари” блоки ўкув юкламаси ҳажми 15% дан 27% гача оширилди. “Илмий фаолият”
блокидаги Илмий-тадқикот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш учун ажратилган вакт мёэрлари 717
соатга камайди, Илмий-педагогик иш Илмий семинар деб номланди; Илмий амалиёт (стажировка) ҳажми 594
соатга кўпайди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг максади ва вазифаларининг, шунингдек
таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг карор-фармонларини мукаммал
амалга оширилишига каратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, ҳалкнинг
теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари хисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак касбий малакавий
ќўникоша шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби ҳалкаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва
ютуклари иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда кўйиладиган
талабларни хисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга караб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим
олувчиларнинг кобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табакалаштириш имкониятлари хисобга олинди.

Таълим олувчилар ва бигиувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва
тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг кулагиллиги – унинг бажарилишини назорат килиш, меъёр ва талаблари бузилишининг
олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, мутахассисликнинг малака талабини ишлаб чиқишида муҳим
аҳамият касб этиди.

**5A120104 – Матициунослик ва адабий манбашинослик магистратура мутахассислигинга тажрибада
текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди.**

Малака талабини ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоний-иктисодий таракиётининг истикборлари, жамият
эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан
келиб чиқиб, иктиносидиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини
олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим
стандартларини ҳалкаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги
таъминланди.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ўкув ишлари бўйича проректори

Н.А. Абдуллаев

54120104-Матишичеслик ва адабий манбасунослик магистратура мутахасислиги ўкув жараёни жадвали ва ўкув режасининг 2017 йилда таасиқланган ўкув режаси билан киёсий-солиштирма жадвали

I. ЎКУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

2017 йилдаги ўкув режа бўйича

Курс	Хафталар															Ўкув жараёни (халфарава)	Таътиллар	Ҳаммаси
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	Назарий таълим ва илимий фаролият	Малака амалиёт	Аттестациялар			
I	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43	44 45 46 47 48 49 50 51 52	Т Т А				А Т Т Т Т Т Т Т				42 40	2	10 52			
II					Т Т	А М М М М М М			А Д Т Т Т Т				42 30	8	4 6 48			
ЖАМӢ: 84															84 70 8 6 16 100			

2018 йил ўкув режаси бўйича

Курс	Хафталар															Ўкув жараёни (халфарава)	Таътиллар	Ҳаммаси	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	Назарий таълим ва илимий фаролият	Илимий амалиёт (стажировка)	Аттестациялар				
I	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43	44 45 46 47 48 49 50 51 52	Т Т А А	А А И	А Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т Т	40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	40	36	4 12 52								
II					Т Т	А А И			А И	И И	И И	42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52	82 54 21 7 18 100				
Жами: 82															82 54 21 7 18 100				

Назарий таълим ва
илимий фаролият

Давлат аттестацияси

II
Илми амалиёт
(стажировка)

Аттестация

Таътиллар

Ўкув жараёни 4 хафтага, Назарий таълим ва илимий фаролият 54 хафтага камайди. Малака амалиёт - Илми амалиёт (стажировка) деб номлануб, 11 хафтага қўпайди. Аттестациялар 1 хафтага, таътиллар 2 хафтага қўпайди.

II. ЎКУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўкув фанлари, блок ва фаролият турварининг номлари	2017 йилдаги ўкув режа бўйича				2018 йил ўкув режаси бўйича				Аудитория юкламаси фарқи +/-	Изоҳ*	
		Юклама хажми, соат ва % да		Юклама хажми, соат ва % да								
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория		
1.00	Умумметодологик фанлар	450	30	300	260	16	144	-190				
1.01	Узбекистоннинг ижтимоний-иктисодий рivoложиини стратегиясин	60		40				-60				
1.02	Илми-тадқикот методологияси	60		40	65		36	+5				
1.03	Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат	60		40	65		36	+5				
1.04	Амалий ҳорижий тиз	120		80	130		72	+10				
1.05	Замонавий аҳборот коммуникация технологияларни	60		40				-60				
1.06	Таплов фанлари	90		60				-90				
2.00	Мутахасислик фанлари	830	55	560	870	54	504	+40				
2.01	Мутахасисликкинг назарий масалалари	118		80	124		72	+6				
2.02	Шарқ манишини	208		140	188		108	-20				
2.03	Адабий манбанини филологияк тадқики	178		120	186		108	+8				
2.04	Газет тартихи ва китобат санъати	118		80	124		72	+6				
2.05	Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси	118		80	124		72	+6				
2.06	Шарқ мумтоз поэтикаси	90		60	124		72	+34				
3.00	Таплов фанлари	232	15	140	490	30	252	+156				
3.01	Махсус фанларни ўқиттиш методикаси	94		60								1 блокка ўтказилди
3.02	Таплов фанлари*	138		80								
Жами		1512	100	1000	1620	100	900	+108				
4.00	Илми фаролият	2700		1808	2430		1350	-270				
4.01	Илми-тадқикот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1890		1260	1026		576	-864				
4.02	Илми-педагогик иши	378		260	270		144	-108				Илми семинар деб номланди
4.03	Илми амалиёт (стажировка)	432		288	1134		630	+702				
					378			+378				Аттестациялар соатга янги киритилди
	ҲАММАСИ	4212		2808	4428	100	2250	+216				

Изоҳ: 2018 йил ўкув режасида "Умумгуманитар фанлар" блокидаги фанлар сони 6 тадаи 2 та камайтирилди, Махсус фанларни ўқиттиш методикаси фани 3 блокдан 1 блокка ўтказилди; умумий юклама хажми 30%дан 18%га камайтирилди. "Мутахасислик фанлари" блокидаги фанлар соати ва фонзи ўзгартмаган холда, фанларга ажратилган соатлар хажми ўзгарди. "Таплов фанлари" блоки юкламаси хажми 15% дан 27% гача оширилди. "Илми фаролият" блокидаги Илми-тадқикот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш учун ажратилган вақт мебржари 717 соатга камайди, Илми-педагогик иши Илми семинар деб номланди; Илми амалиёт (стажировка) хажми 594 соатта қўпайди. Янги ўкув режадаги умумий фанлар сони таплов фанлари билан биргаликда 10 тани ташкил этди.

ТДШИ ўкув ишлари проректори

Н.Абдуллаев

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (тиллар бўйича) таълим йўналиши негизидаги 5A120101 – Матниунослик ва адабий манбашибунослик мутахассислиги бўйича магистратура давлат таълим стандартининг халқаро микёсдаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш

Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Хиндишон Республикаси Жаваҳарлал Неру университети (магистратура)	Россия федерацияси Санкт-Петербург давлат университети (магистратура)	АҚШ Стэнфорд университетининг филология факультети (магистратура)
1.	Бошлапниши	4 йил бакалавриатдан сўнг	2 йил касбий даража ва бакалавриатдан сўнг	2 йил бакалавриатдан сўнг	4 йил бакалавриатдан сўнг
2.	Давомийлиги	2 йил	2 йил	2 йил	2 йил
3.	Таълим олувчилик сони	1-6	10 ва ундан ортиқ	20 тагача	4-10
4.	Ўтиш жойлари	ЎзР ФА Абу Райхон Беруний номли Шарқшунослик институти, ЎзР ФА Тил, адабиёт ва фольклори институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари универитети, Ўзбекистон миллий университети, Ташки ишлар вазирлиги, умумий ўрта таълим, ўрта касб-хунар таълими, турдош ОТМлар, Адабиёт музейи, Академлициелар.	Ташки ишлар вазирлиги, Олий таълим вазирлиги, Хиндишоннинг барча университетлари, Коллежлар, Шахсий таълим даргоҳлари.	031000 – Филология тайёрлов йўналишига мос филология ва гуманитар билимлар, маданиятлараро мулоқот, маданият ва бошқарув соҳаси билан боғлиқ муассасалар.	Университетнинг филология факультети, илмий-тадқиқот маркази ва унинг филиаллари, хориждаги турдош университетларнинг филология факультетлари ёки бўлимлари.
5.	Таълим берувчилар	Филология ва шарқшунослик мутахассислиги бўйича фан номзодлари ва фан докторлари, бошқа гуманитар ва ижтимоий фанлар бўйича фан номзодлари ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.	Мутахассислик фанлари бўйича ўқитувчиларнинг 80%и Россия ёки хорижий илмий даража ва илмий унвонга, 12%и фан доктори (жумладан, PhD) даражасига ва профессор унвонига эга	Университетнинг филология факультети профессорлари, илмий-тадқиқот марказлари ва уларнинг филиаллари мутахассислари.
6.	Таълим жараёнини кузатни ва назорат қилини	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Ўқув бўлими – Магистратура бўлими бошлиги – магистр тайёрловчи кафедра мудири – модератор (бевосита таълим берувчи профессор-ўқитувчи) –	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет декани ва кафедра мудири ва таълим берувчи ўқитувчи томонидан.	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Ўқув бўлими, магистратура бўлими – бошлиги, кафедра мудири – бевосита таълим берувчи	Куйидаги тартибда амалга оширилади: илмий-тадқиқот маркази – дастур директори – илмий маслаҳатчи ёки бевосита

		магистрант.		ўқитувчи.	таълим берувчи профессор-ўқитувчи – магистрант.
--	--	-------------	--	-----------	---

Магистратурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Хиндистон Республикаси Жавахарлал Неру университети (магистратура)	Россия федерацияси Санкт-Петербург давлат университети (магистратура)	АҚШ Стэнфорд университетининг филология факультети (магистратура)
1.	Назарий таълим	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	Асосан маъруза ва амалий машғулотлар кўринишида ўтказилади.	Асосий қисми маъруза машғулотлари кўринишида ОТМга тегишли филология факультетлари базасида ва қисман амалиёт ўтиладиган муассасаларда ўтказилади.	Асосан таълим ва илмий-тадқиқот марказларида лекция, семинар дарслари ва кичик конференциялар кўринишида ўтказилади.
2.	Амалий таълим	Ўқув дастурида кўрсатылган ротациялар кўринишида ОТМ, умумий ўрта таълим, ўрта қасб-хунар таълимни, турдош ОТМлар, Ўзбекистон республикаси ФА қошидаги Илмий тадқиқот институтлари, мавзулар бўйича кўлёзмалар фондидаги, адабиёт музейида амалга оширилади.	Ўқув дастурида кўрсатылган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил ақадемиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.	Амалий машғулотлар ОТМга тегишли филология факультетлари базасида ва қисман амалиёт ўтиладиган муассасаларда ўтказилади.	Ўқув дастурида кўрсатылган цикллар кўринишида илмий-тадқиқот марказлари ва уларнинг филиалларида амалга оширилади.
3.	Илмий-тадқиқот ишлари	Магистратурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини асосан ОТМдаги кафедраларда, кутубхоналарда, илмий тадқиқот институтларида, кўлёзмалар фондидаги кафедра белгилаган профессор-ўқитувчи илмий раҳбарлигида амалга оширади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиши, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташкари магистрантлар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўладилар.	Магистратурада танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу магистратурада ўқиш жараёнида танланади.	Магистрнинг мустақил илмий иши мавзуси кафедра илмий проекти таркибига киритилган бўлади ва университет ўқитувчиси раҳбарлик қиласи. Илмий иш давомида магистр рефератлар тақдим қилиши, конференцияларда иштирок қилиши ва илмий иш мавзуси бўйича журналга мақола ёзиши шарт.	Магистратурада таълим олувчилар илмий иши кейинги босқичда докторлик илмий ишига асос бўлиб хизмат қиласи ва мустақил илмий изланиш кўринишида амалга оширилади. Уларга магистратурада ўқиш жараёнида таълим берувчи профессорлар орасидан илмий маслаҳатчи тайинланади.

4.	Мустакил таълим	<p>Магистрантлар Ўкув режада белгиланган соат асосида муайян күнларда танланган мавзуни мустакил равища тайёрлаб йўрикномада бергиланган (реферат, эссе, слайд-тақдимот, маъруза, курс иши ва бошқа) шаклларда мавзу берган ўқитувчига топширади.</p>	<p>Танланган мавзу курс иши шаклида мавзу берган ўқитувчига топширилади.</p>	<p>Магистрантлар тил ва адабиётнинг асосий конуниятлари тадқики билан бодлиқ мавзулар бўйича иш олиб борадилар.</p>	<p>Магистратурада таълим олувчилар университет илмий-тадқикот марказларида мавжуд бўлган барча шарт-шароитлардан унумли фойдаланган ҳолда танланган илмий мавзулари юзасидан мустакил иш олиб борадилар ва тизимли равища мустакил ишлари натижаларини эссе ва тақдимотлар шаклида илмий раҳбар (маслаҳатчи)ларига тақдим этадилар.</p>
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	<p>Магистрантларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқикот ишлари бўйича билимларини баҳолаш магистратура рейтинг тизими асосида жорий, оралик, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.</p>	<p>Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.</p>	<p>Магистрантларнинг жорий билими, компетенцияси ва ўзлаштириши оралик баҳолаш, билимларни даврий оғзаки кўринишида текшириш, цикллар бўйича ҳар ярим йилда амалга оширилади. Ўкув дастури сўнгида магистрантларнинг мутахассислик бўйича барча назарий ва амалий билимлари факультет томонидан ишлаб чиқилган баҳолаш ишланмаси асосида баҳоланади.</p>	<p>Магистратурада таълим олувчиларнинг назарий билимлари тест саволлари орқали баҳоланади. Амалий кўникмалари ҳар ойда ва ярим йиллик цикл давомида кузатиш ҳамда мустакил намойиш этиш ва тестлар орқали баҳоланади. Якуний баҳолаш ёзма тестлар, эсслар ва тақдимотлар кўринишида ўказилади.</p>

Магистратурада таълим жараёнининг мазмунин ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Муддати	Ҳиндистон Республикаси Жаваҳарлал Неру университети (магистратура)	Муддати	Россия Федерацияси Санкт-Петербург давлат университети (магистратура)	Муддат	АҚШ Стэнфорд университетини нг филология факультети (магистратура)	Муддат
Мутахассисликнинг назарий масалалари	118	1. Ҳиндий тили ва адабиёти (қадимдан то бугунги кунгача бўлган давр тарихи)	1-4-семестр	Филологиянинг долзарб муаммолари: мутахассислик бўйича	4–6 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)	1. Лингвистика ва гуманитар фанлар	3 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)
Шарқ матншунослиги	208			Махсус курс ва семинарлар		2. Филологик матнлар	5 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)
Адабий манбанинг филологик тадқики	178						
Ёзув тарихи ва китобат санъати	118				30–32 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)	3. Тил тарихи	5 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)
Адабий манбашунослик ва матн стилистикаси	118					4. Лингвистик тадқиқотлар методологияси	2 синов бирлиги (1 синов бирлиги =36 соат)
Шарқ мумтоз поэтикаси	90						

Изоҳ: 5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (тиллар бўйича) таълим йўналиши негизидаги 5A120101 – Матншунослик ва адабий манбашунослик мутахассислиги ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафакат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё, МДХ давлатлари олий таълим тизимида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, *Лингвистика (шарқ тиллари бўйича)* мутахассислиги давлат таълим стандарти жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшашиб томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.